

การเลือกรูปแบบวิจัยเชิงผสมผสานวิธีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย*
AN INTEGRATED RESEARCH DESIGN SELECTION FOR THAI LANGUAGE
TEACHING AND LEARNING DEVELOPMENT

รัชณีบุรณ์ เนตรภักดี¹, ณัฐกิตต์ สิริวัฒนาทากุล²,
ปรีดา นวลรักษา³ และจำเนียร ฉิรินง⁴

Radchaneeboon Neadpuckdee¹, Natthakit Siliwatthanathakun²,
Preda Nulruksa³, Jamnian Chirinung⁴

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,3,4}
Mahamakul Buddhist University Roi Et Campus^{1,3,4}

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน²
Mahamakul Buddhist University Isan Campus²

Email : pimradchaneer@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอรูปแบบวิจัยเชิงผสมผสานวิธีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย เนื่องจากความสลับซับซ้อนของปัญหาในการวิจัยที่ใช้รูปแบบเดิมอาจจะไม่สามารถตอบคำถามงานวิจัยได้อย่างครอบคลุม ครบถ้วนและตรงประเด็นส่งผลให้มีการพัฒนารูปแบบและเทคนิควิธีการวิจัยในหลายรูปแบบซึ่งการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเพียงแบบเดียวอาจไม่สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างครบถ้วนการใช้วิธีวิทยาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันในการดำเนินการวิจัยเพื่อช่วยให้หาคำตอบของการวิจัยได้อย่างครอบคลุมและชัดเจนซึ่งแบบการวิจัยมีหลากหลายแบบให้นักวิจัยเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทั้งนี้แบบแผนของวิจัยเชิงผสมผสานวิธีนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยและการพัฒนาการเรียนการสอนได้

คำสำคัญ : 1. วิจัยเชิงผสมผสานวิธี 2. พัฒนาการเรียนการสอน 3. ภาษาไทย

ABSTRACT

This academic article aims to present an integrated research design for Thai language teaching and learning in development. Due to the complexity of problems in research using the original model which couldn't answer research questions comprehensively, complete and pertinent as a result, various research methods and techniques had been developed in various forms. In which only the use of research methodologies might not be able to completely answer the research problems. Using of both quantitative and qualitative methods together in conducting the research for help to find comprehensive and clear research answers, which there were variety of research designs for researchers to choose from appropriate for their research objectives. By the way, this integrated research design could be applied in research related to the Thai language and learning development.

Keywords : 1. Integrated Research Design 2. Teaching and Learning Development
3. Thai Language

1. บทนำ

วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ได้เริ่มก่อรูปครั้งแรกในปี ค.ศ.1959 โดย Campbell and Fiske (1959) ซึ่งเป็นผู้แนะนำให้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณหลากหลายวิธีในการศึกษาเดียวกัน ต่อมาในปีค.ศ.1973 Sieber (1973) ได้ศึกษาการผสมผสานระหว่างการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสำรวจกับการสัมภาษณ์ซึ่งมีการโต้แย้งและทบทวนในกระบวนการค้นของการผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (นิทรา กิจธีระวุฒิวงษา, 2555) และพัฒนาการเรื่อยมา จนกระทั่งในปี ค.ศ.2003 โดย Crewell and Clask (2007) เปรียบเทียบรูปแบบการศึกษาเชิงปริมาณ การศึกษาเชิงคุณภาพและการศึกษาเชิงผสมผสาน และต่อมาในปี ค.ศ.2005 ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเชิงผสมผสานได้รับการยอมรับจากแวดวงวิชาการในวารสารชื่อ Journal of Mixed Methods Research ฐานข้อมูล Sage Publication วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี(Mixed Methods Research Design) เกี่ยวข้องกับการนำแนวคิดการศึกษาเชิงปริมาณและการศึกษาเชิงคุณภาพ มารวมกันในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเรื่องเดียวด้วยการผสมผสานขั้นตอนของการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผล วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานถือเป็นรูปแบบการศึกษาแบบหนึ่งของระเบียบวิธีวิจัยภายใต้กระบวนการค้นแบบปฏิบัตินิยม(Pragmatism) หากจะแบ่งการวิจัยหรือกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงอย่างมีระบบแบบแผนโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สามารถแบ่งได้เป็น 3 ยุค คือ ยุคที่ 1 ยุคระเบียบวิธีเดี่ยว ยุคที่ 2 ยุคระเบียบวิธีแบบผสม(Emergence of Mixed Methods) ยุคที่ 3 ยุคการวิจัยรูปแบบผสม(Emergence of Mixed Model Studies) จากยุคต่างๆ ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า รูปแบบหลักของการวิจัยในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยแบบผสมผสานจัดอยู่ในยุคที่ 3 ของการเปลี่ยนแปลงวิธีวิทยาการวิจัย(Third Methodological Movement) จนกระทั่ง ค.ศ.2003 หรือ พ.ศ.2546 Crewell and Clask ได้เปรียบเทียบความเหมือน

และความต่างระหว่างรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ต่อมาใน ค.ศ.2005 หรือ พ.ศ.2548 การวิจัยแบบผสมผสานวิธีได้รับการยอมรับมากขึ้นจนมีการตีพิมพ์วารสารชื่อ Journal of Mixed Methods Research จนถึงปัจจุบัน

2. ความหมายของการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research)

Creswell, Plano, Clark, Gutman and Hanson ให้ความหมายของการวิจัยแบบผสมผสานวิธี หมายถึง การวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลหรือวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือเป็นลำดับก่อนหลังก็ได้ โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับข้อมูลเป็นอันดับแรกและเกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูล ณ จุดหนึ่งจุดใดในกระบวนการวิจัย รัตนะบัวสนธ์ (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Mixed Methods Research” มีใช้ตรงกับคำว่า “Mixed Methodology Research” ในภาษาไทยจะตรงกับคำว่า “วิธีวิทยาการวิจัยเชิงผสมผสาน” เพราะทั้งสองคำนี้มีรากฐานที่มาแห่งความหมายและลักษณะต่างกัน กล่าวคือวิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมารวมกันศึกษาคำตอบของงานวิจัยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือในระหว่างขั้นตอนภายในเรื่องเดียวกัน การผสมผสานกันสำหรับดำเนินงานวิจัยจึงเป็นแต่เพียงการผสมผสานในทางเทคนิควิธีการที่ใช้สำหรับการกำหนดปัญหาวิจัย การตั้งวัตถุประสงค์วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมกันเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น การผสมผสานเทคนิควิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจรายการแบบทดสอบรวมกันกับการสังเกต การสัมภาษณ์ระดับลึกและการสนทนากลุ่ม เป็นต้นหรือการผสมผสานในขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ใช้ทั้งสถิติอ้างอิงและการวิเคราะห์สรุปอุปนัยก็ได้ เป็นวิธีวิจัยที่ผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันทั้งเรื่อง เทคนิควิธีการแนวทาง ความคิดรวบยอด เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Johnson, R.B. and Onwuegbuzie, A.J., 2004)

จากข้อมูลข้างต้นผู้ศึกษาจึงขอสรุปความหมายของคำว่า การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ว่า หมายถึงการวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลหรือวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมารวมกันศึกษาคำตอบของงานวิจัยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือในระหว่างขั้นตอนภายในเรื่องเดียวกัน การผสมผสานกันสำหรับดำเนินงานวิจัยทั้งเรื่อง เทคนิควิธีการแนวทาง ความคิดรวบยอดเป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็ง เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ความสำคัญของการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research)

การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีความสำคัญตามแนวคิดของ Greene and others; Trochim; Creswell; Punch; Viedero มีดังนี้ 1) ผลการวิจัยจากวิธีการวิจัยแบบผสมผสานสามารถเสริมต่อกันโดยใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งอธิบายขยายความผลการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง ช่วยให้การตอบคำถามการวิจัยได้ละเอียดชัดเจนมากกว่าการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงรูปแบบเดียว 2) การใช้ผลการวิจัยจากวิธีหนึ่งไปช่วยพัฒนาการวิจัยอีกวิธีหนึ่งหรือการใช้ผลการวิจัยวิธีหนึ่งไปตั้งคำถามการวิจัยอีกวิธีหนึ่ง 3) การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิง

คุณภาพต่างก็มีจุดเด่นในตนเอง สามารถนำจุดเด่นมาใช้ในการแสวงหาความรู้ความจริงได้ถูกต้อง แม่นยำยิ่งขึ้น 4) การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพต่างก็มีจุดด้อยในตนเอง ผู้วิจัยสามารถนำจุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ ขณะเดียวกันอาจใช้จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้แก้ไขจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ 5) สามารถนำผลผลิตจากการวิจัยแบบผสมผสานมาสร้างความรู้ความจริงที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการปรับเปลี่ยนทฤษฎีหรือการปฏิบัติงาน ซึ่งข้อดีของการวิจัยผสานวิธีสามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งวิธีเชิงปริมาณหรือวิธีเชิงคุณภาพและยังทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษาอย่างลุ่มลึกและกว้างขวางทำให้นักวิจัยมีโลกทัศน์ทางวิชาการกว้างขวางสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม นักวิจัยสามารถตั้งคำถามวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัยได้หลากหลายช่วยเพิ่มความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกและมีความยุติธรรมถือเป็นการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีวิทยา ข้อจำกัดในทางปฏิบัติพบว่าการวิจัยแบบผสานวิธีมีข้อพึงระวังและมีข้อจำกัดบางประการ คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณนั้นเป็นวิธีการที่เข้มงวด เป็นระบบและเป็นแบบแผนส่วนวิจัยเชิงคุณภาพนั้นเป็นวิธีการที่แนบเนียน ละเอียดยืดหยุ่น เมื่อนำวิธีทั้งสองมาใช้ในการวิจัยเรื่องเดียวกันจะต้องใช้ให้เหมาะสมซึ่งจะเป็นผลทำให้คุณภาพของงานวิจัยขึ้นนั้นลดลงนอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยแบบผสานวิธีมีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ นักวิจัยต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ถูกต้องตามหลักวิธี มิเช่นนั้นอาจส่งผลให้การใช้การวิจัยแบบผสานวิธีตามสมัยนิยมโดยเป็นการใช้แบบผิดๆ เช่น เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบผิวเผินหรือสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยไม่พิจารณาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่างมีความสำคัญ ต่างมีจุดเด่นและมีข้อจำกัดของตนเอง ถ้าได้นำมาเสริมกันจะช่วยเพิ่มจุดเด่นและลดจุดด้อย เพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัย และความครอบคลุมชัดเจนของผลการวิจัยยิ่งขึ้น จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าพัฒนาการของการใช้วิธีการวิจัยนั้นมีความซับซ้อนและใช้ระเบียบวิธีขั้นสูงยิ่งขึ้นมาจนถึงปัจจุบันวิธีการวิจัยได้เจริญก้าวหน้าไปมากจนกล่าวได้ว่า ในขณะนี้รูปแบบหลักของการวิจัยมี 3 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสม สิ่งที่มาผสมกันในแบบที่สามนี้ คือ การวิจัยผสม 2 รูปแบบแรกนั่นเอง ซึ่งการผสมของสองรูปแบบแรกนี้ อาจเป็นการผสมครั้งต่อครั้งหรือการผสมแบบมีรูปแบบหลักร่วมกับรูปแบบรอง

4. การผสมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

แนวคิดในการผสมข้อมูลระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในหมู่นักวิชาการโดยบางท่านเห็นว่าข้อมูลทั้ง 2 แบบเข้ากันไม่ได้เนื่องจากใช้สมมติฐานทางญาณวิทยาที่ต่าง-ต่างกันบางท่านเห็นว่าเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลาในการทำการวิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดขอบเขตของการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการวิจัยที่จะใช้การผสมข้อมูลระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพในขณะที่บางท่านเห็นว่าการผสมวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้าด้วยกันอาจทำให้ได้ผลผลิตสุดท้ายที่สามารถแสดงให้เห็นคุณประโยชน์อย่างสำคัญของวิธีการวิจัยทั้งสองแบบอย่างเด่นชัดอย่างไรก็ดีสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงก็คือแนวทางการวิจัยนั้นจะต้องเหมาะสมสอดคล้องกับคำถามการวิจัยมากกว่าความพึงพอใจต่อวิธีการวิจัยของแต่ละบุคคลในการผสมวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนั้นเราสามารถนำมาใช้ได้ลักษณะ

ดังต่อไปนี้ 1) การใช้วิธีการวิจัยหนึ่งช่วยสนับสนุนอีกวิธีการปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์เหล่านั้นได้ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ 2) การใช้วิธีการวิจัยทั้งสองวิธีศึกษาหาคำตอบให้กับคำถามการวิจัยคำถามเดียวกันเราอาจใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลที่ง่ายไม่ซับซ้อน หรือข้อมูลตัวเลขจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลที่ละเอียดหรือข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก สิ่งหนึ่งที่จะต้องพิจารณาตั้งแต่เริ่มแรกก่อนตัดสินใจใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธีก็คือเรื่องเวลาและทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธีบ่อยครั้งที่วิธีการศึกษาแบบผสมวิธีจะต้องใช้เวลาและงบประมาณมากกว่าวิธีการวิจัยเฉพาะแบบใดแบบหนึ่งดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาเรื่องนี้อย่างรอบคอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและทรัพยากรลักษณะสำคัญๆ ในแต่ละองค์ประกอบของวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ทำให้เกิดลักษณะของวิธีการวิจัยแบบผสม

5. กระบวนการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี

Johnson, R.B. and Onwuegbuzie, A.J. (2004) นำเสนอกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา ขั้นตอนแรกเหมือนการวิจัยทั่วไปที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องระบุปัญหาการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดว่าควรใช้การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีหรือไม่ ขั้นตอนที่สองเป็นการตรวจสอบปัญหาการวิจัยนั้นว่าควรใช้การวิจัยวิธีใดเพื่อตอบปัญหา หากการวิจัยเพียงวิธีเดียว (Mono-method) ไม่สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ นักวิจัยพิจารณาการใช้การวิจัยเชิงผสมผสานวิธีโดยอ้างอิงประโยชน์ที่ได้รับข้อใดข้อหนึ่งความสำคัญของการการวิจัยแบบผสมผสานทั้ง 7 ประการ

ขั้นตอนที่ 3 เลือกรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ขั้นตอนที่ 3 การเลือกรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี Crewell and Clask (2007) นำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี ได้แก่ 1)ระดับการเชื่อมโยงผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Integration) นักวิจัยต้องระบุระดับความเป็นอิสระและเชื่อมโยงกันของการวิจัยทั้งสองรูปแบบว่าต้องการเชื่อมโยงผลซึ่งกันและกันที่ส่วนใด และส่วนใดที่ได้ผลของแต่ละการวิจัยเป็นอิสระต่อกัน 2)ระดับความสำคัญของผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ(Priority) นักวิจัยต้องระบุระดับความสำคัญได้ว่าการวิจัยทั้งสองรูปแบบสำคัญเท่ากัน หรือการวิจัยเชิงคุณภาพสำคัญกว่าหรือการวิจัยเชิงปริมาณสำคัญกว่า 3)เวลาในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ(Timing) นักวิจัยต้องกำหนดเวลาในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อมุ่งหวังการนำผลมาใช้ในการวิจัยแบบผสมผสานแบ่งออกได้เป็น วิจัยพร้อมกัน(Concurrent) วิจัยตามลำดับก่อนหลัง(Sequential) และวิจัยแบบหลายช่วง (Multi-phase) 4)ช่วงเวลาและวิธีการผสม การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixing) นักวิจัยต้องตัดสินใจว่าจะผสมผสานในช่วงใดและอย่างไร แบ่งออกได้เป็น (1)ผสมในช่วงการแปลผล โดยการนำผลที่วิเคราะห์ได้มาสนับสนุน อธิบายความหรือ ผนวกกัน (2)ผสมในช่วงการวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยสามารถนำผลของการวิจัยทั้งสองรูปแบบมาวิเคราะห์ผลด้วยกันหรือเปรียบเทียบกันเพื่อวิเคราะห์ (3)ผสมในช่วงการเก็บข้อมูล เป็นการนำผลจากการวิจัยหนึ่งมาส่งผลต่อการเก็บข้อมูลของการวิจัยต่อมา ไม่ว่าจะเป็นการตั้งปัญหาการวิจัย การเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยและการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล

(4)ผสมในช่วงการออกแบบการวิจัยเป็นการผสมการวิจัยเพื่อให้ออกแบบการวิจัยขนาดใหญ่ เช่น การใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณรูปแบบการทดลองเป็นต้น

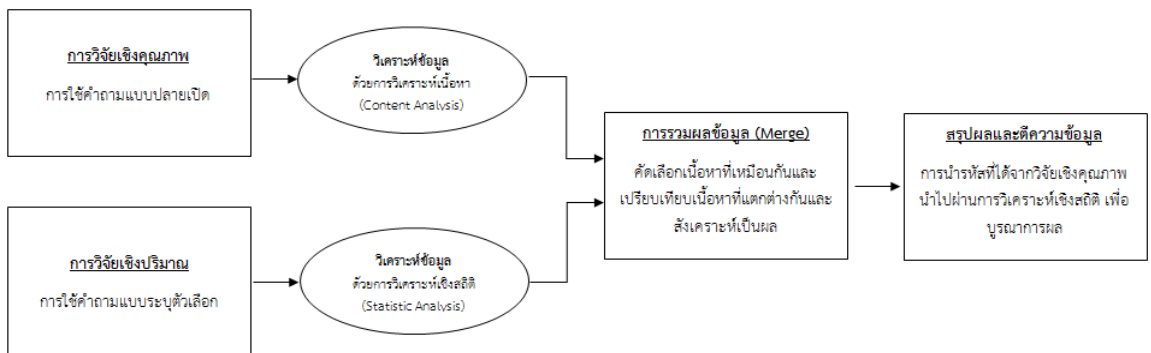
ขั้นตอนที่ 4 ถึง 8 เก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลแปลผลข้อมูลตรวจสอบข้อมูล และสรุปผล

ขั้นตอนนี้มีรายละเอียดแตกต่างตาม 7 รูปแบบการวิจัยที่นักวิจัยเลือกไว้ในที่นี้ให้ผู้ที่ศึกษาขอให้แนวทางสำคัญไว้ดังนี้

1. การวิจัยแบบคู่ขนาน/แบบพร้อมกัน (Convergent Design)

การวิจัยแบบพร้อมกันเป็นรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานที่นิยมมากที่สุด อาจเรียกอีกชื่อว่าการวิจัยแบบสามเส้า (Triangulation Design) ตัวอย่าง

แบบที่ 1 การวิจัยแบบพร้อมกัน (Convergent Parallel Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัย : สกฤตกร สังข์ทอง

วัตถุประสงค์การวิจัย : 1)พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2)ศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กระบวนการวิจัย : เริ่มจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม พร้อมกับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์คณะกรรมการ แนวทางการสนทนากลุ่ม(Focus group) บันทึกการศึกษาภาคสนาม(Field note) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนาและอ้างอิง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) การวิเคราะห์วาทกรรม(Discourse analysis) การจำแนกข้อมูล(Typological analysis)และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย(Analytic induction) แล้วนำข้อมูลมาสรุปผลรวมกัน(Merge) เพื่อตอบวัตถุประสงค์หรือปัญหาการวิจัย (สกฤตกร สังข์ทอง, 2562)

แบบแผนแบบคู่ขนานเป็นแบบแผนที่นิยมมากที่สุดที่นักวิจัยส่วนใหญ่เลือกใช้ เนื่องจากสามารถเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ในระยะเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบข้อมูลทั้งสองอย่างได้โดยตรง ยังมีนักวิจัยบางส่วนยังสับสนในการใช้แบบแผนนี้ว่าจะเก็บข้อมูลได้พร้อมกันอย่างไร ส่วนที่

ท้าทายของแบบแผนนี้คือ นักวิจัยจำเป็นต้องมีเทคนิคในการรวมผลข้อมูลทั้งสองว่าทำอย่างไร ซึ่งข้อมูลหนึ่งเป็นตัวเลขและอีกข้อมูลหนึ่งเป็นข้อความ และที่สำคัญต้องให้ความสำคัญของข้อมูลเท่าๆ กัน

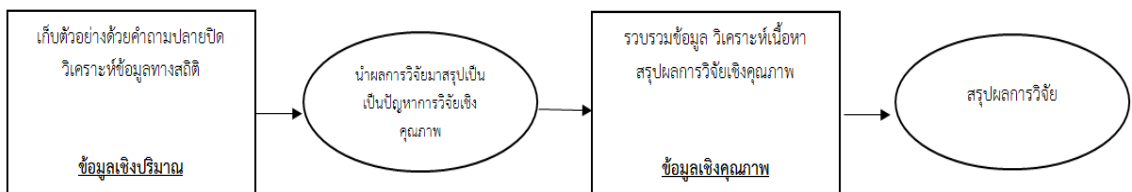
2. การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design)

การวิจัยขั้นตอนเชิงอธิบาย เป็นการวิจัยที่นักวิจัยเริ่มทำการวิจัยเชิงปริมาณก่อนและทำการวิเคราะห์ผลเพื่อนำผลที่ได้ต่อเนื่องไปอธิบายการวิจัยเชิงคุณภาพหรือพัฒนาการวิจัยเชิงคุณภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการวิจัยรูปแบบนี้มีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยหลักและนำร่องการวิจัยเชิงคุณภาพการวิจัยแบบเป็นขั้นตอนไม่เป็นภาระนักวิจัยมากนัก เพราะการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พร้อมกันจะทำที่ละวิธีวิจัย อย่างไรก็ตามข้อเสียคือนักวิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลนานกว่าและนักวิจัยยังไม่สามารถเขียนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพระยะที่ 2 ได้ชัดเจนในระยะที่ 1 จนกว่าการวิจัยเชิงปริมาณระยะแรกจะเสร็จสิ้นลง

การเก็บข้อมูลการวิจัยเริ่มจากการเก็บตัวอย่างเชิงปริมาณด้วยคำถามปลายเปิดและนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ทางสถิติ ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณนำมาสรุปเป็นปัญหาการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพและให้แนวทางในการเก็บตัวอย่าง รวมถึงการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป และนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำไปใช้อธิบายการวิจัยในระยะแรก

การสรุปผลจะเริ่มสรุปเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากผลการวิจัยเชิงปริมาณจากการวิเคราะห์สถิติ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปรวบรวมผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณ แสดงรูปภาพ ดังนี้

แบบที่ 2 การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับการโค้ช: การวิจัยแบบผสมวิธี

ผู้วิจัย : พิชรินทร์ รอดสิน

วัตถุประสงค์การวิจัย : 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับการโค้ช 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับการโค้ช

กระบวนการวิจัย : ดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา และประยุกต์ใช้การวิจัยแบบผสมผสานดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบการวิจัยก่อนการทดลอง โดยประยุกต์ใช้แบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ครูภาษาไทยโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 6 คน และ 2) นักเรียนจำนวน 240 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการ

เลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแบบสถิติพรรณนาและความแปรปรวนทางเดียวและ
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (พัชรินทร์ รอดสิน, 2562)

สรุปผลการวิจัยเริ่มจากสรุปการวิจัยเชิงปริมาณและผลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นสถิติ
พรรณนาจุดแข็งของแบบแผนนี้คือ 2 ระยะที่ถูกเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน
และง่ายในการการออกแบบ แบบแผนนี้เป็นที่นิยมของนักวิจัยและนักศึกษาที่ทำวิจัยเพื่อสำเร็จ
การศึกษาและเป็นที่ยอมรับของนักวิจัยที่เชี่ยวชาญวิธีเชิงปริมาณเนื่องจากการศึกษาในระยะเริ่มต้นนี้ใช้
วิธีเชิงปริมาณในระยะแรก

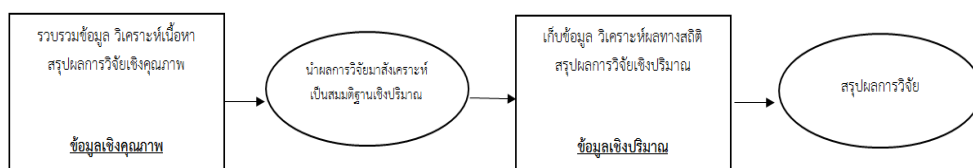
3. การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design)

การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจแบ่งออกเป็นขั้นตอนการวิจัย2ช่วงเช่นเดียวกับการวิจัยแบบ
ขั้นตอนเชิงอธิบาย เพียงแต่สลับมาเริ่มต้นด้วยการวิจัยหลักที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสำรวจหัวข้อ
การวิจัยให้เข้าใจชัดเจนและนำผลมาใช้ออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณในช่วงที่สองต่อมา มีวัตถุประสงค์
เพื่อยืนยันผลสำรวจที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงปริมาณในกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น นิยม
ใช้ในหัวข้อที่เป็นปรากฏการณ์ใหม่ยังกำหนดตัวแปรได้ไม่ชัดเจน หรือยังไม่มีเครื่องมือวัดที่ชัดเจน
ข้อดีเช่นเดียวกับการวิจัยแบบขั้นตอนอธิบาย นั่นคือช่วยให้นักวิจัยไม่รับภาระงานมากเกินไป
สามารถมุ่งเน้นการวิจัยได้ที่ละรูปแบบ แต่ข้อเสียคือใช้ระยะเวลาในการวิจัยยาวนาน และยังไม่
สามารถเขียนข้อเสนอการวิจัยเชิงปริมาณช่วงที่สองได้อย่างชัดเจนในช่วงการแรก

การเก็บข้อมูลเริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยคำถามปลายเปิดเพื่อสำรวจทำความเข้าใจ
การวิจัยมากยิ่งขึ้น วิเคราะห์เนื้อหา และนำผลการวิจัยที่ได้มาสังเคราะห์เป็นสมมติฐานสำหรับการ
วิจัยเชิงปริมาณในช่วงที่ 2 จากนั้นทำการระบุกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและวิเคราะห์ผลทาง
สถิติ เพื่อยืนยันการนำผลไปใช้ทั่วไป

การสรุปผลการวิจัยจะสรุปเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากสรุปผลวิจัยเชิงคุณภาพ สรุป
ผลการวิจัยเชิงปริมาณและสรุปรวมเป็นการอธิบายการนำผลการวิจัยเชิงปริมาณไปยืนยันสมมติฐาน
จากการวิจัยเชิงคุณภาพว่าสามารถนำไปใช้ทั่วไปได้ ดังแสดงในรูปภาพดังนี้

แบบที่ 3 การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้
โดยเน้นภาระงานและการโค้ช: การวิจัยแบบผสมวิธี

ผู้วิจัย : ณัฐกิตติ์ นานา

วัตถุประสงค์การวิจัย : 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร
การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช 2) เพื่อออกแบบและ

พัฒนาหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช 4) เพื่อศึกษาความสามารถด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 5) เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช

กระบวนการวิจัย : การเก็บข้อมูลเริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจากการวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อความ(Textual analysis) จากนั้นเป็นการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนาข้อคำถามในการวิจัยเชิงปริมาณ และเริ่มทำการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สถิติพรรณนาโดยใช้โปรแกรม SPSS และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL ผลการวิจัยสรุปตามขั้นตอนการวิจัยที่เริ่มจากผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่สรุปปัจจัยเชิงสาเหตุของการใช้ประโยชน์งานวิจัยที่นำผลมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดต่อด้วยผลการวิจัยเชิงปริมาณรูปแบบสถิติพรรณนาและโมเดลความสัมพันธ์ (ณัฐกิตติ์ นาทา, 2559)

ข้อดีของแบบแผนการวิจัยนี้คือ แยกวิธีการชัดเจนในแต่ละระยะ และถึงแม้ว่าแบบแผนนี้จะเน้นที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักแต่ได้นำองค์ประกอบที่สำคัญมาสร้างเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณที่ไม่ได้เกิดจากความลำเอียงจากวิธีใดวิธีหนึ่ง แบบแผนนี้ยังทำให้นักวิจัยสามารถสร้างเครื่องมือวิจัย ตัวแปร กิจกรรม เครื่องมือทางดิจิทัล ได้อย่างหลากหลายอีกด้วย

4. การวิจัยแบบผสมผสานแบบแผนหลายระยะหรือหลายช่วง (Multi-phase Design)

เป็นการวิจัยที่ประกอบด้วยหลายระยะ หลายรูปแบบการวิจัยและอาจมีนักวิจัยหลายคนทำงานเป็นทีมลักษณะสำคัญของการออกแบบพหุระดับ (Multilevel Design) คือ 1)ใช้วิธีการต่างกันศึกษาปรากฏการณ์ หรือข้อมูลเดียวกันไปพร้อมๆ กัน 2)ผู้ให้ข้อมูลจะเป็นบุคคลที่อยู่หรือเกี่ยวข้องในหน่วยงานหรือองค์กรลดหลั่นไปตามระดับต่างๆ ของการปฏิบัติงาน 3)นำผลที่ได้รับในแต่ละระดับรวมเข้าด้วยกันแล้วตีความ (ภัทราวดี มากมี, 2559) ซึ่งวิจัยเช่นนี้อาจอยู่ในรูปแบบโครงการวิจัยที่ประกอบด้วยนักวิจัยเป็นทีมงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบปัญหาการวิจัยที่ต้องอาศัยสิ่งที่เรียนรู้จากหลายๆ การวิจัยร่วมกัน มีข้อดีคือ การวิจัยแบบนี้มักตอบปัญหาวิจัยที่มีความกว้างหรือความลึกมากๆ ด้วยการ วิจัยย่อยหลายชิ้น ข้อเสีย คือค่อนข้างใช้ทรัพยากรมาก ระยะเวลาการวิจัยนาน และอาศัยการประสานงานที่ดีของกลุ่มนักวิจัยทั้งในด้านการดำเนินการวิจัยร่วมกันและผสมผสานข้อมูลร่วมกันการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลเป็นไปตามช่วงเวลาการดำเนินการวิจัยแต่ละช่วงหรือตามวัตถุประสงค์การวิจัย

แบบที่ 4 การวิจัยแบบรองรับภายใน (Embedded Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์และการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัย : ปรีดา หนูชู

วัตถุประสงค์การวิจัย : 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์และการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์และการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กระบวนการวิจัย : การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี กึ่งทดลองมีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ 2) การออกแบบและพัฒนาจากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 3) การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น 4) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนการสรุปผลใช้กระบวนการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้ตั้งไว้ในงานวิจัย (ปรีดา หนูชู, 2562)

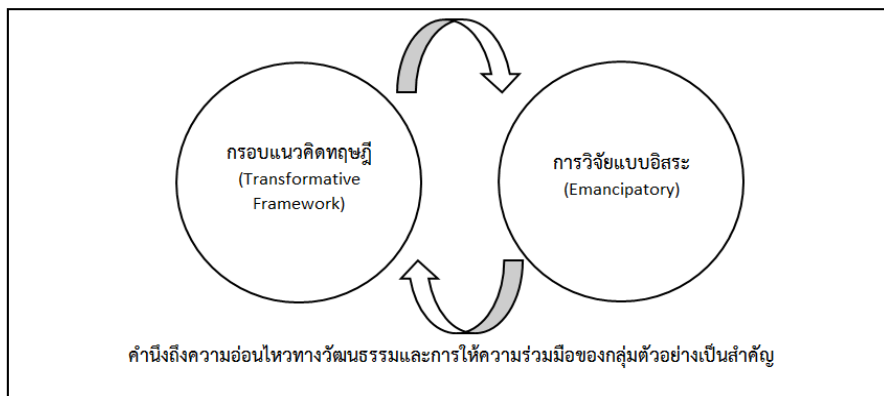
Creswell & Plano Clark (2018) กล่าวว่า แบบแผนการวิจัยนี้เหมาะสำหรับ นักวิจัยต้องที่มีทรัพยากรเพียงพอเพื่อดำเนินการศึกษา นักวิจัยที่สนใจในการประเมินกระบวนการของกิจการที่น่าสนใจและประเมินผลลัพธ์ของงานวิจัยนั้นนักวิจัยยินดีที่จะมีส่วนร่วมในการทำซ้ำหลายครั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การทดลองแบบนี้จุดแข็งของแบบแผนนี้คือการออกแบบการประเมินผลประกอบด้วยความยืดหยุ่นที่จำเป็นในการใช้องค์ประกอบการออกแบบแบบแผนนี้เป็นวิธีการที่น่าสนใจในการประเมินผลซึ่งให้ผลลัพธ์ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. การวิจัยแบบปฏิรูป (Transformative Design)/แนวทางแบบสำรวจบุกเบิก-เป็นลำดับ (Exploratory-Sequential Approach)/การวิจัยแบบแผนความยุติธรรมทางสังคม(The Participatory-Social Justice Design)

Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2013) ได้จำแนกแบบแผนการวิจัยตามแนวทางสำรวจบุกเบิกแบ่งเป็นลำดับการออกแบบเป็น 3 แบบ คือ 1)การออกแบบการพัฒนาเครื่องมือ (Instrument-Development Design) 2)การออกแบบการพัฒนาทฤษฎี (Theory Development Design) 3)การออกแบบการพัฒนาวิธีการ (Treatment-Development Design)การวิจัยในลักษณะนี้เป็นการวิจัยแบบปฏิรูปการวิจัย โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีและการวิจัยแบบอิสระ การออกแบบการวิจัยคือเน้นความยุติธรรมทางสังคม เป็นแบบแผนการวิจัยที่ให้น้ำหนักกับวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเท่าๆ กันเป็นการศึกษาด้วยการใช้วิจัยแบบผสมวิธีในลักษณะหลายมุมมองหลายแนวคิด โดยอาศัยข้อดีของการวิจัยแบบผสมผสานเพื่อช่วยในการอธิบายและขยายความ มักใช้กับการ

วิจัยกลุ่มประชากรหรือบริบทที่เข้าถึงยากและยังไม่มีการศึกษามากนัก เช่น การศึกษาชนกลุ่มน้อย งานวิจัยเกี่ยวกับเพศสภาพ หรือชาติพันธุ์ หรือผู้ด้อยโอกาสในสังคม เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปหรือความยุติธรรมทางสังคม โดยสามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งสองรูปแบบในลำดับใดก็ได้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมการวิจัยความน่าเชื่อถือของการวิจัยมากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยต้องคำนึงถึงความอ่อนไหว และการให้ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งสำคัญถือว่าเป็นการวิจัยแนวอุดมการณ์ที่ยึดกรอบแนวคิดทฤษฎี โดยไม่มีระเบียบวิธีวิจัยตายตัว นิยมใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาปฏิรูปสังคมเป็นหลัก การเก็บข้อมูลเป็นไปในรูปแบบใดก็ได้ที่สร้างความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด และทำให้นักวิจัยเข้าถึงข้อมูลได้มากที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลเป็นไปตามวิธีการเก็บข้อมูลโดยมุ่งเน้นอธิบายสภาพความเป็นจริงที่ยังขาดความเข้าใจรวมถึงกรอบแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้และสรุปผลด้วยแนวทางในการเปลี่ยนแปลง

แบบที่ 5 การวิจัยแบบปฏิรูป (Transformative Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชนกลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย : รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี, ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล

วัตถุประสงค์ : 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อออกแบบและพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น 4) เพื่อประเมินผลหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น

กระบวนการวิจัย : กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าถึงยากและไม่ต้องการเปิดเผยตัว คือ เยาวชนกลุ่มท้องไม่พร้อมและเยาวชนผู้ติดยาเสพติด ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการสร้างรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา ตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน

กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น มีหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาพัฒนาเยาวชนกลุ่มเปราะบาง ให้มีชีวิตที่ดีขึ้น (รัชนิบูรณ์ เนตรภักดี, ฌรัฎฐิตดี สิริวัฒนาทากุล, 2564)

Creswell & Plano Clark (2018) กล่าวว่า จุดแข็งของแบบแผนนี้คือ มุมมองความยุติธรรมทางสังคมช่วยแก้ปัญหาที่ศึกษาได้แบบแผนนี้มีคุณค่าสามารถช่วยเหลือทางสังคม กลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือคนที่เสียเปรียบทางสังคม การเรียกร้อง แบบแผนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างความยุติธรรมทางสังคม การออกแบบนี้เป็นที่นิยมในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

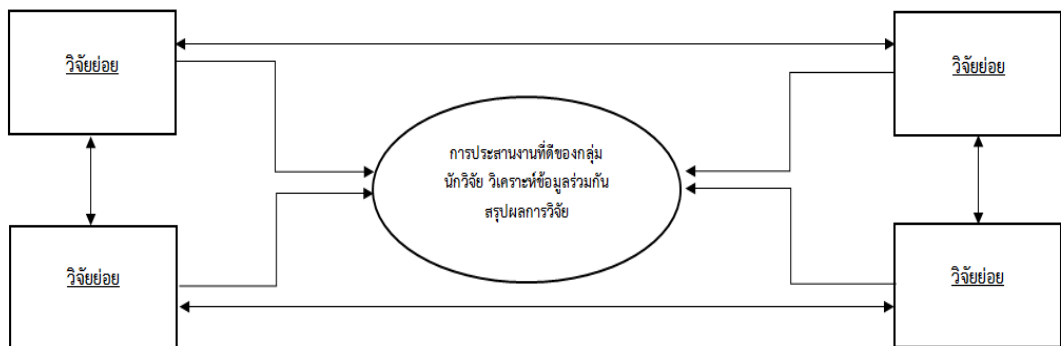
6. งานวิจัยแบบรองรับภายใน (Embedded design)

การวิจัยแบบรองรับภายในเป็นการวิจัยที่มีการวิจัยย่อย เป็นได้ทั้งเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณ เพื่อรองรับการวิจัยหลักที่เป็นได้ทั้งรูปแบบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณแบบใดแบบหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบปัญหาการวิจัยให้ครบถ้วน โดยอาศัยข้อมูลหลายกลุ่มและการวิจัยแบบพหุวิธีกรรมที่คำถามการวิจัยมีความสำคัญไม่เท่ากันเพื่อประหยัดเวลาและทรัพยากรของผู้วิจัย หรือกรณีที่นักวิจัยต้องการเพียงข้อมูลสนับสนุนจากการวิจัยย่อยไปพัฒนาการวิจัยหลักที่มีความสำคัญมากกว่าอย่างใดนักวิจัยต้องมีทักษะความชำนาญในการทำวิจัยทั้งสองรูปแบบ

การเก็บข้อมูลการวิจัยย่อยสามารถเก็บก่อน ระหว่าง หรือหลังการวิจัยหลักได้ทั้งสิ้น เพื่อนำผลไปสนับสนุนการวิจัยหลักทางใดทางหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการตอบปัญหาการวิจัยที่สำคัญน้อยกว่า (เก็บข้อมูลเวลาไหนก็ได้) หรือการใช้ผลไปพัฒนากระบวนการวิจัยหลัก (เก็บข้อมูลก่อนการวิจัยหลัก)

การสรุปผลของการวิจัยเป็นไปตามช่วงเวลาและวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น หากมีการวิจัยย่อยเชิงคุณภาพก่อนการวิจัยหลักที่เป็นเชิงปริมาณ สรุปผลการวิจัยย่อยเชิงคุณภาพก่อนตามด้วยการวิจัยหลัก รูปแบบการวิจัยแบบรองรับภายในที่พบบ่อยคือ การนำการวิจัยเชิงคุณภาพรองรับการวิจัยหลักที่เป็นเชิงปริมาณแบบทดลองเพื่อเพิ่มคุณภาพของการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบที่ 6 การวิจัยแบบหลายช่วง (Multi-phase Design)

ตัวอย่างการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับครูภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผสมผสานกลวิธีชินเนคติคส์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัย : จินดา ลาโพธิ์

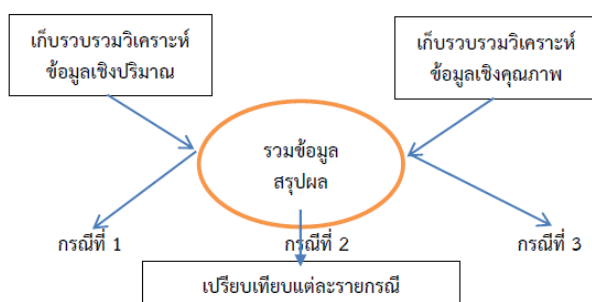
วัตถุประสงค์การวิจัย : 1) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนรายวิชาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับครูภาษาไทย ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผสมผสาน

กลวิธีชินเนคติคส์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

กระบวนการวิจัย : การเก็บข้อมูลเบื้องต้นในรูปแบบเชิงคุณภาพในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผสมผสานกลวิธีชินเนคติคส์และแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังจากนั้นทำการวิจัยเชิงปริมาณแบบการทดลองที่มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน การสรุปผลเริ่มจากการสรุปการวิจัยเบื้องต้นเป็นโมเดลรูปแบบการเรียนการสอนตามแบบการจัดการความรู้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 จากนั้นสรุปการวิจัยเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 และสรุปถอดบทเรียนเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เนื่องจากการผสมผสานดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายที่จะลดข้อด้อยของงานวิจัยแต่ละแบบจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่นักวิจัยต้องทราบวัตถุประสงค์ ขั้นตอนกระบวนการ และรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้อย่างถ่องแท้ จึงจะทำให้การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพมีลักษณะที่ส่งเสริมให้สามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะในปัจจุบันการวิจัยแบบผสมวิธีจะมีความทันสมัยก็ตาม นักวิจัยแบบผสมวิธีที่ต้องการจะความเชี่ยวชาญควรต้องหมั่นศึกษาและทำความเข้าใจผลงานวิจัยแบบผสมวิธีที่เผยแพร่ในแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้โดยสอดคล้องกับรูปแบบและระเบียบวิธีวิจัยที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น (จินดา ลาโพธิ์, 2562)

7. แบบแผนการศึกษากรณี (Case Study Design)

เป็นแบบแผนที่น่าแบบแผนหลัก (Convergent Design, Explanatory Sequential Design) หรือ (Exploratory Sequential Design) มาใช้ในกรอบการวิจัยของการศึกษารายกรณีแบบเดี่ยวหรือการศึกษาพหุกรณีโดยเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพและนำข้อมูลทั้งสองอย่างมาสรุปรวมกันในแต่ละกรณีและนำข้อสรุปแต่ละกรณีมาเปรียบเทียบกัน ดังภาพ

Creswell & Plano Clark (2018) กล่าวว่า เจตนาของแบบแผนนี้คือการวิเคราะห์ของกรณีหรือหลายกรณีผ่านการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยหาคำอธิบายที่เพิ่มขึ้นและผู้วิจัยมักระบุกรณีหรือกรณีที่น่าสนใจเมื่อเริ่มต้นการศึกษานักวิจัยต้องใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายกรณีหรือเปรียบเทียบกรณีที่ดีที่สุดซึ่งต้องมีความเชี่ยวชาญในกระบวนการกรณีศึกษาเชิงคุณภาพและมีความเข้าใจและเปรียบเทียบความซับซ้อนภายในและระหว่างกรณีโดยใช้ข้อมูลวิธีการแบบผสมสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนารูปแบบที่หลากหลายของสถานการณ์ที่แตกต่างกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของความเป็นไปได้ของแต่ละกรณีเพื่อช่วยให้เข้าใจปัญหาการวิจัยแบบแผนนี้มีขั้นตอนคล้ายกับแบบแผนแบบคู่ขนาน (A Convergent

Design) แต่มีคุณสมบัติเพิ่มเติมของการสร้างไปสู่การระบุและกำหนดคำอธิบายของกรณี (cases) ดังนี้วางแผนสำหรับระบุกรณี,ระบุเกณฑ์เชิงคุณภาพหรือ/และเชิงปริมาณที่ใช้ในการระบุและเลือกกรณีของปัญหาที่จะทำวิจัย, จัดทำข้อสรุปเชิงพรรณนาของแต่ละรายกรณีโดยอิงจากผลการวิจัยเชิงคุณภาพและผลลัพธ์เชิงปริมาณและเปรียบเทียบผลที่ได้ของแต่ละกรณีตามภาพที่ปรากฏ ตัวอย่าง

ตัวอย่างการวิจัย : การศึกษาภาษาผู้ไทยสู่การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการสืบสาน และการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาบ้านนางัว: กรณีศึกษาแบบผสมวิธี

ผู้วิจัย : ยศกร สิทธิศักดิ์ไพบูลย์

วัตถุประสงค์การวิจัย : 1) ศึกษาภาษาผู้ไทยบ้านนางัว ทั้งระบบเสียง ระบบคำ ระบบโครงสร้างประโยค และระบบความหมาย และ 2) สร้างหลักสูตรภาษาผู้ไทยบ้านนางัว เพื่อการสืบสานและการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

กระบวนการวิจัย : มีวิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลภาษาผู้ไทยผู้วิจัยได้มีการเตรียมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาษาผู้ไทย ซึ่งเป็นผู้บอกภาษา (Informant) ได้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทย มีภูมิลำเนาอยู่ในบ้านนางัว พูดภาษาผู้ไทยเป็นภาษาที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป และระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรภาษาผู้ไทยบ้านนางัวจากการศึกษาเอกสารและสร้างหลักสูตรเพื่อการสืบสานและการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจุดแข็งของแบบแผนนี้คือการพัฒนาในเชิงลึกเข้าใจในทางปฏิบัติและสรุปสิ่งที่เฉพาะเจาะจงและถ่ายโอนได้มีประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจความซับซ้อนของการวิจัย (ยศกร สิทธิศักดิ์ไพบูลย์, 2561)

6. สรุป

การวิจัยแบบผสมวิธีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นซึ่งงานวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถกระทำได้และด้วยวัตถุประสงค์การวิจัยที่แตกต่างกันการออกแบบงานวิจัยแบบผสมวิธีจึงแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบตามลักษณะการผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1)การให้น้ำหนัก (Weighting) ในการกำหนดลำดับความสำคัญให้กับเชิงปริมาณและคุณภาพ 2)ช่วงเวลาในการดำเนินการวิจัย(Timing) ในการกำหนดลำดับและช่วงเวลาให้กับกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ 3)ภาพรวมของทฤษฎีที่ใช้(Theorizing) เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัยในภาพรวมและ 4)การผสมกันของการวิจัยแต่ละแบบ(Mixing) ไม่ว่าจะเป็นการแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถนับและเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงปริมาณ การเชื่อมกันขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยหนึ่งกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของอีกการวิจัยหนึ่ง และการที่งานวิจัยหนึ่งเป็นส่วนประกอบของอีกงานวิจัยหนึ่งที่ใหญ่กว่า เนื่องจากการผสมผสานดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายที่จะลดข้อด้อยของงานวิจัยแต่ละแบบจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่นักวิจัยต้องทราบวัตถุประสงค์ขั้นตอนกระบวนการและรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้อย่างถ่องแท้จึงจะทำให้การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพมีลักษณะที่ส่งเสริมให้สามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งได้อย่างไรก็ตามแม้ว่าในปัจจุบันการวิจัยแบบผสมวิธีจะมีความทันสมัยก็ตามนักวิจัยแบบผสมวิธีที่ต้องการจะความเชี่ยวชาญควรต้องหมั่นศึกษาและทำความเข้าใจผลงานวิจัยแบบผสมวิธีที่เผยแพร่ในแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้โดยสอดคล้องกับรูปแบบและระเบียบวิธีวิจัยที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

7. บรรณานุกรม

- กันต์ฤทัย คลังพหล. (2563). การวิจัยผสมวิธี. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 14(1) 235-256.
- จินดา ลาโพธิ์ . (2562). การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับครูภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผสมผสานกลวิธีชินเนคติกส์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย. *ดุขฎิณีพนธ์ปริชญาดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2556). การวิจัยแบบผสมผสาน. *วารสารจันทร์เกษมสาร*. 19(37). 1-9.
- ณัฐกิตติ์ นาทา. (2559). การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช. *ดุขฎิณีพนธ์ปริชญาดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ปรีดา หนูชู. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์และการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *ดุขฎิณีพนธ์ศึกษาศาสตร์ ดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. วิทยาลัยครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- พัชรินทร์ รอดสิน. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับการโค้ช. *ดุขฎิณีพนธ์ปริชญาดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ยศกร สิทธิศักดิ์ไพบูลย์. (2561). การศึกษาภาษาผู้ไทยสู่การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการสืบสาน และการอนุรักษ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาบ้านนางัว. *ดุขฎิณีพนธ์ปริชญาดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- รัชนิบูรณ์ เนตรภักดิ์, ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2564). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชนกลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น. *Youth Journal of Educational*. 8(1). 546-556.
- สกุศลการ สังข์ทอง (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *ดุขฎิณีพนธ์ปริชญาดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- Creswel, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Designing and conducting Mixed Methods Research*. 3rd ed. Sage, Thousand Oaks : Los Angeles.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2013). *An Applied Reference Guide to Research Designs*. Los Angeles : Sage.
- Johnson, R.B. and Onwuegbuzie, A.J. (2004) Mixed Methods Research A Research Paradigm Whose Time Has Come. *Educational Researcher*. 33. 14-26.